

สรุปข่าว ส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
ศูนย์ข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร
agritech.pr@gmail.com

ตารางสรุปข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำวันที่ 26 ตุลาคม 2569

ส่วนกลาง			
ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
กระเพรา	1	กรมส่งเสริมการเกษตร แจงข้อเท็จจริง “กะเพราพันธุ์คุ้มครอง”	technologychaoban
	2	จดทะเบียนเพียง 4 พันธุ์ไม่กระทบกะเพราพันธุ์อื่น ย้ำกินได้	ThaiPBS
	3	แจกจ่ายได้ แต่ห้ามนำส่วนขยายพันธุ์ไปจำหน่ายเชิงพาณิชย์	FB เรื่องเล่าข่าวเกษตร

วันจันทร์ที่ 26 ตุลาคม พ.ศ.2569

◀ กลับหน้า ข่าวสด

หน้าหลัก

เกษตรรอบด้าน ▾

สูตรลับจากฟาร์ม ▾

ฟาร์มล่า ▾

NEWS

VIDEO CONTENT

Q

เทคโนโลยีชาวบ้าน
NEXT Move
เกษตร
ไม่เหมือนเดิม

490.-

QR CODE
ลงทะเบียนชมงาน

30 ตุลาคม 2569

ลงทะเบียน 390

News

กรมส่งเสริมการเกษตร แจงข้อเท็จจริง “กะเพราพันธุ์คุ้มครอง” จดทะเบียนเพียง 4 พันธุ์ไม่กระทบกะเพราพันธุ์อื่น ย้ำกินได้ แจกจ่ายได้ แต่ห้ามนำส่วนขยายพันธุ์ไปจำหน่ายเชิงพาณิชย์

25 ตุลาคม 2569 สุรเดช สดคมว่า

f x i

กรมส่งเสริมการเกษตร แจงข้อเท็จจริง “กะเพราพันธุ์คุ้มครอง” จดทะเบียนเพียง 4 พันธุ์ไม่กระทบกะเพราพันธุ์อื่น ย้ำกินได้ แจกจ่ายได้ แต่ห้ามนำส่วนขยายพันธุ์ไปจำหน่ายเชิงพาณิชย์

กรมส่งเสริมการเกษตร ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีมีกระแสข่าวและการเผยแพร่ข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและขอคุ้มครองพันธุ์กะเพรา จนเกิดความเข้าใจว่า “กะเพราถูกเอกชนจดคุ้มครอง” และอาจทำ

ให้ผู้ปลูกหรือผู้จำหน่ายกะเพราทั่วไปมีความผิวนั้น ไม่เป็นความจริงในลักษณะที่มีการเผยแพร่และเข้าใจกันในวงกว้าง โดยการคุ้มครองพันธุ์พืชดังกล่าวเป็นการคุ้มครองเฉพาะพันธุ์ที่ผ่านการวิจัยและพัฒนาขึ้นใหม่ และมีการยื่นขอรับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมกะเพราทุกสายพันธุ์ที่มีอยู่ในประเทศไทย นายฤช อุตตะมะเวทิน รักษาการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า ปัจจุบันมีการยื่นขอจดทะเบียนและขอรับการคุ้มครองพันธุ์กะเพราที่เป็นพันธุ์ใหม่ จำนวน 4 พันธุ์ กับกรมวิชาการเกษตร ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ จึงเข้าสู่กระบวนการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 เพื่อให้พันธุ์พืชที่มีลักษณะตามหลักเกณฑ์ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย โดยการคุ้มครองดังกล่าว เป็นการคุ้มครองเฉพาะพันธุ์ที่ระบุไว้เท่านั้น ไม่ได้หมายความว่ากะเพราทั้งหมดในประเทศไทยจะกลายเป็นพันธุ์ของเอกชนหรือถูกผูกขาดการใช้ประโยชน์ “ขอให้ประชาชนและเกษตรกรสบายใจได้ว่า การขอรับการคุ้มครองพันธุ์พืชไม่ได้ทำให้กะเพราที่ปลูกและบริโภคกันอยู่ทั่วไปกลายเป็นทรัพย์สินของเอกชน กะเพราพันธุ์อื่น ๆ ที่มีอยู่เดิมยังสามารถปลูก จำหน่าย นำมาประกอบอาหาร และใช้ประโยชน์ได้ตามปกติ การคุ้มครองมีขอบเขตเฉพาะพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครอง และมีเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด” นายฤช กล่าว สำหรับ พันธุ์พืชที่ได้รับการคุ้มครอง กฎหมายไม่ได้ห้ามประชาชนรับประทานหรือใช้ประโยชน์จากผลผลิตของพันธุ์นั้น และไม่ได้หมายความว่าประชาชนจะไม่สามารถแจกจ่ายผลผลิตเพื่อการบริโภคได้ แต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่ ส่วนขยายพันธุ์ เช่น เมล็ดพันธุ์ กิ่งชำ หรือส่วนอื่นที่สามารถนำไปขยายพันธุ์ได้ ซึ่งการนำส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครองไปใช้ในลักษณะที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะการนำไปผลิตหรือจำหน่ายเพื่อการค้า ต้องอยู่ภายใต้สิทธิและเงื่อนไขของการคุ้มครองพันธุ์พืช ดังนั้น การปลูกกะเพราเพื่อบริโภค การนำไปกะเพรามาประกอบอาหาร หรือการจำหน่ายผลผลิตกะเพราเพื่อการบริโภค ไม่ใช่การกระทำที่ถูกห้ามเพียงเพราะมีกะเพราบางพันธุ์ได้รับการคุ้มครอง สิ่งที่ต้องพิจารณาคือ พันธุ์นั้นเป็นพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครองหรือไม่ และการกระทำนั้นเกี่ยวข้องกับส่วนขยายพันธุ์และอยู่ในขอบเขตสิทธิของผู้ทรงสิทธิตามกฎหมายหรือไม่ ส่วนกรณีที่มีการตั้งข้อสังเกตว่า หากเมล็ดหรือส่วนขยายพันธุ์ของกะเพราที่ได้รับการคุ้มครองปลิวไปตกในแปลงเกษตรกรอื่น หรือปะปนอยู่ในพื้นที่เพาะปลูก แล้วจะทำให้พืชในแปลงดังกล่าวกลายเป็น “พันธุ์ของเอกชน” ทั้งหมดนั้น ไม่ใช่หลักการของการคุ้มครองพันธุ์พืช การคุ้มครองไม่ได้ทำให้เจ้าของพันธุ์มีสิทธิเหนือพืชทุกต้นที่มีลักษณะคล้ายกันหรือเกิดขึ้นเองในพื้นที่อื่นโดยอัตโนมัติ การพิจารณาสิทธิและการบังคับใช้กฎหมายต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและขอบเขตที่พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 กำหนด นายฤช กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมส่งเสริมการเกษตรขอให้ประชาชนตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนส่งต่อหรือเผยแพร่ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในพันธุ์พืช ซึ่งมีรายละเอียดทางกฎหมายและมีขอบเขตการคุ้มครองที่ชัดเจน การที่มีพันธุ์กะเพราบางพันธุ์ได้รับการคุ้มครอง จึงไม่ใช่การ “จดกะเพราทั้งหมด” และไม่ได้ทำให้ประชาชนหมดสิทธิในการปลูก กิน หรือใช้ประโยชน์จากกะเพราพันธุ์อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การคุ้มครอง กรมส่งเสริมการเกษตรยืนยันว่า การคุ้มครองพันธุ์พืชมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์

พืชใหม่ สร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับปรุงพันธุ์ และคุ้มครองสิทธิของผู้พัฒนาพันธุ์ตามกรอบกฎหมาย
ขณะเดียวกันยังคงคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชของเกษตรกรและประชาชน โดยการใช้สิทธิในพันธุ์พืช
ต้องดำเนินการภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ไม่ใช่การผูกขาดพืชชนิดนั้นทั้งหมด.-

เกษตรกรกังวลเมล็ดสิทธิ แม้รัฐ-เอกชนยัน "กะเพรา CPRAM" ไม่กระทบสายพันธุ์เดิม

วันนี้ (25 ต.ค.2569) กรณีบริษัท ซีพีแรม จำกัด ยื่นขอรับความคุ้มครองกะเพรา 4 สายพันธุ์ ยังคงสร้างความกังวลให้เกษตรกรและผู้ค้า โดยเฉพาะความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดและความเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดี แม้กรมวิชาการเกษตรและบริษัทจะยืนยันว่า การคุ้มครองมีผลเฉพาะพันธุ์ที่ระบุไว้ ไม่ได้หมายความว่ากะเพราทั้งหมดในประเทศไทยจะกลายเป็นของเอกชนหรือถูกผูกขาด ทีมข่าวไทยพีบีเอสลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นของพ่อค้าแม่ค้าบริเวณตลาดภาษีซุง เทศบาลเมืองชัยนาท พบว่า บางส่วนยังไม่กังวล เพราะกะเพราที่นำมาขายเป็นกะเพราพื้นบ้านหรือกะเพราป่า แต่หลายคนยอมรับว่ายังไม่เข้าใจรายละเอียดของกฎหมาย และกังวลว่าการปลูกหรือจำหน่ายกะเพราในอนาคตจะได้รับผลกระทบหรือไม่ ด้าน นายไชยวิทย์ บัวงาม ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ระบุว่า เกษตรกรรายย่อยกังวลถึงข้อจำกัดในการเก็บเมล็ดพันธุ์และการขายพันธุ์ หากประเทศไทยเข้าร่วมอนุสัญญาคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ UPOV 1991 จึงเสนอให้ชะลอการดำเนินการเพื่อศึกษาผลกระทบอย่างรอบด้าน เพราะเกษตรกรอาจเมล็ดพันธุ์ที่ปลูกไม่ได้ขายหรือปลูกพันธุ์ใหม่ที่สร้างรายได้มากกว่า ก็อาจทำให้กะเพราพื้นบ้านค่อย ๆ สูญหายไป กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศชี้แจงว่า การขอรับความคุ้มครองกะเพราเกิดจากการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งต้องเข้าสู่กระบวนการตาม พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช โดยสิทธิจะครอบคลุมเฉพาะพันธุ์ที่ได้มีความคุ้มครอง ไม่ได้ครอบคลุมกะเพราสายพันธุ์ในท้องถิ่น ประชาชนจึงยังสามารถปลูก จำหน่าย นำมาประกอบอาหาร และใช้ประโยชน์จากกะเพราพันธุ์อื่นที่มีอยู่เดิมได้ตามปกติ สำหรับพันธุ์พืชที่ได้รับความ

คุ้มครอง กฎหมายไม่ได้ห้ามประชาชนรับประทานหรือใช้ประโยชน์ แต่กำหนดสิทธิเกี่ยวกับส่วนขยายพันธุ์ เช่น เมล็ดพันธุ์ กิ่งชำ หรือส่วนอื่นที่นำไปขยายพันธุ์ได้ โดยเฉพาะการนำไปผลิตหรือจำหน่ายเพื่อการค้า ซึ่งต้องพิจารณาตามขอบเขตและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ขณะที่ บริษัท ซีพีแรม จำกัด ชี้แจงว่า กะเพราทั้ง 4 สายพันธุ์เป็นพันธุ์ใหม่ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบของบริษัท ผ่านเครือข่ายเกษตรกร และไม่เกี่ยวข้องกับกะเพราพื้นเมืองกว่า 300 สายพันธุ์ที่ประชาชนยังสามารถปลูกและจำหน่ายได้ตามปกติ อย่างไรก็ตาม นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ เลขาธิการมูลนิธิชีววิถี หรือ BIOTHAİ เรียกร้องให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมวิชาการเกษตร และ CPRAM เปิดเผยแพร่รายละเอียดสัญญาแบ่งปันผลประโยชน์ เพื่อให้ตรวจสอบได้ว่ามูลค่าผลประโยชน์ที่ตกลงกันระหว่างเอกชนกับมหาวิทยาลัย รวมถึงเงินที่นำเข้ากองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเหมาะสมกับสิทธิที่ได้รับ ความคุ้มครองจะได้รับหรือไม่ BIOTHAİ ยังตั้งข้อสงสัยต่อกระบวนการพิจารณาว่ากะเพราทั้ง 4 สายพันธุ์มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่หรือไม่ โดยระบุว่าลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกะเพราแก้วจูลีทั้ง 4 สายพันธุ์กับกะเพราสายพันธุ์เดิมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความสูงและขนาดใบใกล้เคียงกัน จนไม่สามารถแยกความแตกต่างด้วยตาเปล่าได้ นอกจากนี้ BIOTHAİ ยังกังวลว่า หากไทยเข้าร่วม UPOV 1991 ผลกระทบต่อเกษตรกรอาจขยายวงกว้าง ทั้งข้อจำกัดในการเก็บเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับความคุ้มครองไปปลูกต่อ การขยายขอบเขตสิทธิไปถึงผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากพันธุ์พืช ตลอดจนการขยายระยะเวลาคุ้มครอง จาก 12 ปี เป็น 20 ปีสำหรับพืชทั่วไป และ 25 ปีสำหรับไม้ยืนต้น ด้าน น.ส.ธิดาภรณ์ แสนอุดม ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร ยืนยันว่า มีการแบ่งปันผลประโยชน์และนำเงินเข้ากองทุนแล้ว โดยการกำหนดมูลค่าการแบ่งปันผลประโยชน์เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย แต่รายละเอียดในสัญญาไม่สามารถเปิดเผยได้หากไม่มีคำสั่งศาล ขณะที่เครือข่ายเกษตรกร หรือ CP ออกแถลงการณ์ชี้แจงว่า การวิจัย พัฒนา และขอรับความคุ้มครองกะเพราทั้ง 4 สายพันธุ์ เป็นการดำเนินการของบริษัท ซีพีแรม ไม่ใช่การดำเนินการของ นายธนิษฐ์ เจริญนนท์ ประธานอาวุโส หรือเครือข่าย CP โดยตรง พร้อมระบุว่า การพัฒนาพันธุ์ใหม่เป็นการเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกร ไม่ใช่การผูกขาด และสงวนสิทธิดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้ที่ตั้งใจเผยแพร่ข้อมูลเท็จ ประเด็นที่ยังต้องติดตามจึงไม่ได้มีเพียงว่าประชาชนจะปลูกกะเพราได้หรือไม่ แต่รวมถึงความชัดเจนของขอบเขตสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ ความโปร่งใสของการแบ่งปันผลประโยชน์ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับเกษตรกรรายย่อย หากประเทศไทยพิจารณาเข้าร่วม UPOV 1991 อ่านข่าว : เหลือแต่ต่อ! เส้าไฟโซลาร์เซลล์นครศรีฯ ถูกขโมยรวด 98 ต้น ยาว 3 กม. เรือชนกันในคลองสำโรง จ.สมุทรปราการ คนขับเข้าพบ ตร. แล้ว รอกรมเจ้าท่าดำเนินคดี สุดทน! สาวขอนแก่นประกาศขายบ้าน หลัง 3 ปีถูกยกเค้าว 3 ครั้ง แท้ที่เกี่ยวกับ กะเพรา คุ้มครองพันธุ์พืช กะเพราพื้นบ้าน เกษตรกรไทย ซีพีแรม ไปโอไทย กรมวิชาการเกษตร UPOV1991 สิทธิเกษตรกร ชาววันนี้

24 ตุลาคม 2569

<https://www.facebook.com/share/r/19SVH74XBc/>

Reels

กรมส่งเสริมการเกษตร

“กะเพราพันธุ์คุ้มครอง”
จดทะเบียนเพียง 4 พันธุ์
ไม่กระทบกะเพราพันธุ์อื่น

“กรมส่งเสริมการเกษตร
สามารถขึ้นทะเบียนพันธุ์
กะเพราพันธุ์ใหม่ได้ทันที
โดยไม่กระทบพันธุ์อื่น”

ศาสตราจารย์
ดร.สุวิทย์ วัฒนศิริ
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

❌ ห้ามทำอะไรบ้าง?

- ❌ ไม่ผ่ากิ่งกะเพรา
ส่วนยอดพันธุ์
- ❌ ไม่ปลูก/ใช้พุ่ม
- ❌ ไม่ผ่ากิ่งกะเพราพันธุ์
โดยไม่ได้รับอนุญาต

✅ ทำได้แบบนี้

- ✅ ปลูกได้
- ✅ ขายได้
- ✅ ปลูก
- ✅ แยกขายได้

เมื่อลงทะเบียนเป็น “ส่วนยอดพันธุ์”
แล้ว พันธุ์ กะเพรา ไม่สามารถขายเป็นพุ่ม
สำหรับพันธุ์ที่ใช้ในการปลูกทดแทน

แล้ว “ส่วนยอดพันธุ์” คืออะไร?

เมล็ด กิ่งพันธุ์ ต้นชำ

สำคัญมาก ต้องขออนุญาตก่อน

สรุปง่าย ๆ

- ปลูกได้ ปลูก
ขายได้
- ขาย
ต้นพันธุ์
- ไม่ปลูก
ไม่ขาย
- ปลูก
ขายต้นพันธุ์
ขายพุ่ม

กรมส่งเสริมการเกษตร 57 กรมส่งเสริมการเกษตร กรุงเทพมหานคร
กรมส่งเสริมการเกษตรขอขึ้นทะเบียน “กะเพราพันธุ์คุ้มครอง” ขณะ 4 พันธุ์ ซึ่งปลูก กะ- เพราได้ไม่แพ้ ส่วนกะเพราพันธุ์อื่น... ๑
พันธุ์